

Fiskeri- og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 OSLO

Ullevålsveien 68
Postboks 750 Sentrum - 0106 Oslo
Sentralbord 23 21 60 00 - Faks 23 21 60 01
postmottak@vetinst.no

Ref: 13/42

Vår ref: 13/10086

Dato: 22. mars 2013

Høring av forskrift om nytt forvaltningsregime i Hardangerfjorden

Gjennomføring av tiltak som bidrar til en bedre miljømessig tilstand i Hardangerfjorden er nødvendig. Bakgrunn for forslag om nytt forvaltningsregime i Hardangerfjorden er slik vi forstår det, hovedsaklig knyttet til utfordringer vedrørende lakselus og rømming. Veterinærinstituttets kjerneområde herunder er lakselus, og vårt svar vil være knyttet til denne hovedutfordringen. I høringsbrevet bes det om innspill på konsekvenser av forslaget av både økonomisk, miljømessig og praktisk art. Veterinærinstituttets innspill vil i hovedsak være av miljømessig art.

Det er vist i Jansen et. al 2012 at tetthet av fisk sterkt påvirker både nivå av lakselus og mengden av innsats som utføres for kontroll av lakselus (<http://rspb.royalsocietypublishing.org/content/279/1737/2330.full>). Hardangerfjorden er et område med høy tetthet av lakseproduksjon. Lakseproduksjonen i Hardangerfjorden er organisert med synkroniserte utsett av fisk i områder og felles brakklegging av disse områdene etter utslakting. Flere forhold tilsier at en vekst med bakgrunn i dagens kontroll av lakselus ikke kan forsvares. Samtidig bør det sees nærmere på hvilken betydning organisering av produksjonen i Hardangerfjorden har for forekomsten av virusykdommen PD.

Brakklegging av områder medfører at nyutsatt fisk i disse områdene kan få en bedre startperiode med mindre smittepress av lakseluslarver enn tidligere, da fisk ble produsert i nær kontakt mellom generasjoner. Brakklegging og synkronisering av produksjon gir et bedre utgangspunkt for å koordinere tiltak i områder, da størrelse på fisk har betydning for hvilke tiltak som er mest hensiktsmessig å gjennomføre.

Organisering av produksjonen slik det gjøres i Hardangerfjordsystemet gir store utfordringer. Disse er knyttet til de områdene der produksjon av laksefisk er kommet til andre år i sjø. Lang eksponeringstid, stor størrelse på fisken og høy lokal biomasse i disse områdene medfører høy smitteproduksjon og høyt smittepress med lakseluslarver. Dagens kontrollstrategi mot lakselus andre år i sjø er ikke optimal. Høyt smittepress og medfølgende høy frekvens av legemiddelbruk innebærer økt risiko for resistensutvikling.

Resistenssituasjonen i Hardangerfjordsystemet er alvorlig, og uten vesentlig bedring av kontrolltiltak og samtidig utvikling av nye ikke-medikamentelle metoder mot lus, vil områder med produksjon andre år i sjø stå foran store utfordringer. Alternativt må produksjonen ytterligere reduseres.

Innspill til utkast om forskrift

§1. Formål: I formålet er det blant annet beskrevet at forskriften skal bidra til å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringa i Hardangerfjorden.

Det bør i forskriften beskrives hva som forstås med bærekraftig utvikling, spesielt med tanke på forholdene i Hardangerfjorden.

§6. Stående biomasse av laksefisk i Hardangerfjorden. Denne paragrafen forstås slik, at dersom stående biomasse overstiger 50 000 tonn samlet innenfor Hardangerfjordsystemet, så vil alle oppdrettstillatelser i systemet reduseres tilsvarende den prosentssatsen som samlet overstiger 50 000 tonn. Krav om reduksjon ved overskridning bør reguleres slik at det er oppdrettstillatelsen der overskridelser har funnet sted som blir redusert.

§7. Utnyttelse av redusert del. Denne paragrafen forstås slik at dersom §6 blir gjennomført, så kan alle tilatelser som har blitt redusert likevel utnyttes under samme vilkår som settes for tildelingsrunden 2013 (grønn konsesjon). Den reduserte delen som utnyttes som grønn konsesjon skal da ikke regnes inn som stående biomasse etter §6. Forslag til forskrift, kriterier og reguleringer om tildelingsrunden 2013 er på høring. §7 bør tas ut av forskrift om særskilt regulering av akvakultur i Hardangerfjorden, og bør eventuelt beskrives i forskrift om grønne konsesjoner.

Dersom paragrafen beholdes, så må omgjøringer av oppdrettstilatelser til grønne konsesjoner beregnes inn som en del av samlet, stående biomasse. Lakselus på grønne konsesjoner vil biologisk bidra til smittepress på lik linje med andre konsesjoner.

§9. Tilsyn, vedtak og rapportering. Vårt innspill er at §7 tas ut, slik at beskrivelse under §9 om tilsyn etter §7, også faller bort.

Konklusjon

Det er noe uklart hvordan forskrift om særskilt regulering av akvakultur i Hardangerfjorden skal sikre en bærekraftig utvikling. Det kan forstås slik at dersom en overskrider fastsatt grense på 50 000 tonn i Hardangerfjordområdet samlet, så vil dette medføre en reduksjon i produksjonsvolum, som videre kan gjøres om til grønne konsesjoner. Disse grønne konsesjonene vil da ikke regnes inn i stående biomasse (§6 og 7). En slik forståelse av bærekraftig utvikling synes meget uklar. Prinsipielt vil enhver populasjon av vertsfisk (grønn eller ikke grønn) som blir eksponert for smitte i området, og der smitteproduksjon i denne populasjonen ikke avskjermes fra omgivelsene, bidra til det totale smittepresset.

Av hensyn til utfordringer med kontroll av lakselus i Hardangerfjordssystemet, så bør en målrette tiltak der utfordringene er størst. Som påpekt innledningsvis, medfører organiseringen av lakseproduksjonen i Hardangerfjordssystemet at områder med stor fisk andre år i sjø har høy biomasse, og kontroll med lakselus gir store utfordringer. Det bør spesielt i disse områdene legges til rette for bedre kontrollstrategier for lakselus og regulering av biomasse/antall fisk.

Med hilsen

Atle Lillehaug
Fagansvarlig, fiskehelse

Randi Nygaard Grøntvedt
Forsker